

ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VIỆC LÀM THÊM CỦA SINH VIÊN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC TDTT ĐÀ NẴNG

ThS. Bùi Đăng Toàn, ThS. Nguyễn Ngọc Thắng, ThS. Nguyễn Viết Hùng
Trường Đại học TDTT Đà Nẵng

Tóm tắt: Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và điều tra, khảo sát thực trạng việc làm thêm của sinh viên, phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến việc làm thêm của sinh viên. Từ đó làm tiền đề đề xuất giải pháp định hướng sinh viên làm thêm tại trường Đại học TDTT Đà Nẵng qua đó phát triển các kỹ năng, kinh nghiệm trong học tập cũng như thực tiễn... góp phần nâng cao chất lượng học tập cho sinh viên, đáp ứng yêu cầu của nhà tuyển dụng.

Từ khóa: Thực trạng; yếu tố ảnh hưởng; việc làm thêm; sinh viên.

Abstract: On the basis of reasoning research and investigation, survey the status of part-time jobs of students, analyze the factors that affect students' part-time jobs. From there, it is a premise to propose solutions to orient students to work part-time at Danang Sport University, thereby developing skills, experience in learning as well as practice... contributing to improving the quality of learning for students. Staff, to meet the requirements of employers.

Keywords: Reality; Factors affecting; part-time job; student.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong xã hội hiện nay vấn đề “làm thêm” luôn luôn là vấn đề nóng bỏng, được không chỉ báo giới, các cơ quan ban ngành, các doanh nghiệp quan tâm mà nó đã ăn sâu vào suy nghĩ của rất nhiều sinh viên ngay khi còn ngồi trên ghế nhà trường đang không ngừng tích lũy kiến thức, kinh nghiệm để đạt được mục đích cao đẹp của bản thân trong tương lai.

Hiện nay có rất nhiều sinh viên đến các trung tâm môi giới tìm cho mình một công việc bán thời gian với rất nhiều lý do khác nhau, nhưng chủ yếu là kiếm thêm thu nhập gánh vác các khoản chi tiêu. Tuy nhiên cái gì cũng có 02 mặt của nó. Về mặt tích cực, có thể coi công việc ngoài giờ của sinh viên là một môi trường học tập mà nhà trường không thể dạy được. Sinh viên được giao tiếp rộng hơn bên ngoài xã hội, điều này giúp cho họ có được thêm sự tự tin và mạnh mẽ, rất có ích cho cuộc sống sau khi tốt nghiệp. Bên cạnh đó họ có thể rèn luyện thêm những kỹ năng mà họ đã được học trên giảng đường nhưng chưa có dịp đem nó ra thực hành.

Đồng đạo sinh viên nói chung đã nhận thức được rằng có rất nhiều cách thức học khác nhau và ngày càng có nhiều sinh viên chọn cách thức học ở thực tế. Đó là đi làm thêm. Việc làm thêm hiện nay đã không còn là hiện tượng nhỏ lẻ mà đã trở thành một xu thế, gắn chặt với đời sống học tập, sinh hoạt của sinh viên ngay khi vẫn còn ngồi trên ghế giảng đường.

Trong quá trình nghiên cứu chúng tôi sử dụng các phương pháp nghiên cứu: Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu; phương pháp phỏng vấn tọa đàm; phương pháp toán học thống kê; phân tích ANOVA.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

1. Khảo sát nhu cầu làm thêm và hướng lựa chọn việc làm thêm của sinh viên hiện nay

Để hiểu rõ hơn về đặc điểm của công việc làm thêm của sinh viên tại trường Đại học TDTT Đà Nẵng, bài viết đã khảo sát (bằng phiếu phỏng vấn) đặc điểm về việc làm thêm của 30 sinh viên đã và đang tham gia làm thêm. Kết quả được tổng hợp ở Bảng 1.

Bảng 1. Nhu cầu việc làm thêm của sinh viên tại trường Đại học TDTT Đà Nẵng (n = 60)

TT	Nội dung	Ý kiến trả lời	SL (người)	Tỉ lệ (%)
1	Mục đích việc đi làm thêm của sinh viên	Thu nhập	26	43,3%
		Kinh nghiệm	12	20%
		Cơ hội phát triển bản thân và các kỹ năng khác	16	26,7%
		Môi trường làm việc	6	10%
2	Tính chất công việc về mặt thời gian	Thời gian cụ thể	18	30%
		Công việc đột xuất	14	23,3%
		Cả 2 phương án trên	28	46,7%
3	Khoảng thời gian bạn đi làm thêm	Các ngày trong tuần	0	0%
		Những buổi tối	28	46,7%
		Những lúc rảnh rỗi	32	53,3%
4	Mong muốn của sinh viên về việc làm thêm	Lương đúng năng lực, chủ động về thời gian	30	50%
		Việc làm đúng với ngành đang theo học	16	26,7%
		Môi trường làm việc chuyên nghiệp	14	23,3%
5	Việc làm thêm có liên quan đến ngành học	Có	12	20%
		Không	48	80%
6	Công việc làm thêm của sinh viên	Cộng tác viên	4	6,7%
		Nhân viên giao hàng	10	16,7%
		Nhân viên bán hàng	14	23,3%
		Nhân viên phục vụ	12	20%
		Trợ giảng tại các CLB thể thao	20	33,3%

Từ kết quả thu được ở Bảng 1 cho thấy:

Sinh viên đi làm thêm mục đích chính là kiếm tiền trang trải cho việc học, để nhẹ bớt gánh nặng cho gia đình, vì thế phần lớn đều quan tâm đến thu nhập (43,3%) và cơ hội để phát triển bản thân và các kỹ năng khác (26,7%); có thêm kinh nghiệm (20%) và môi trường làm việc (10%).

2. Các quan điểm và mục đích của sinh viên khi lựa chọn việc làm thêm

Hiện tượng các sinh viên đi làm thêm giờ đây không còn xa lạ hay hiếm thấy nữa.

Làm thêm gần như đã trở thành một phần không thể thiếu trong đời sống của sinh viên. Bình thường không phải tự nhiên sinh viên muốn đi làm thêm, lý do họ đi làm thêm rất nhiều nhưng hầu hết lý do chính là muốn cải thiện tình hình tài chính để đỡ dần một phần nào đó cho gia đình. Sinh viên đi làm thêm không những vì mục đích kiếm thêm thu nhập mà còn muốn tự lập, tạo cơ hội để rèn luyện bản thân mình giữa cuộc sống thực tế, kết quả được tổng hợp ở Bảng 2 cho thấy:

Bảng 2. Quan điểm và mục đích của sinh viên về vấn đề làm thêm (n=60)

TT	Nội dung	Ý kiến trả lời	SL (người)	Tỉ lệ (%)
1	Mức độ cần thiết của việc đi làm thêm	Rất cần thiết	11	18,3%
		Cần thiết	45	75%
		Không cần thiết	4	6,7%
2	Số sinh viên đi làm thêm	Đã từng	52	86,7%
		Chưa từng	8	13,3%
3	Lý do không đi làm thêm của sinh viên	Gia đình (bố, mẹ) không đồng ý	4	6,7%
		Ảnh hưởng đến việc học	17	28,3%
		Công việc không đúng với ngành học	15	25%
		Lương không đảm bảo, không chủ động về thời gian	24	40%
4	Lý do đi làm thêm của sinh viên	Hoàn cảnh gia đình khó khăn	15	25%
		Muốn tự lập	27	45%
		Có thêm kinh nghiệm, tự tin, nâng cao kỹ năng giao tiếp	18	30%

Từ kết quả thu được ở Bảng 2 cho thấy:

Những sinh viên đã và đang đi làm thêm đều có những lý do tích cực như: hoàn cảnh gia đình khó khăn, các bạn muốn có một cuộc sống tự lập để có thêm kinh nghiệm, để rèn luyện, trau dồi bản thân, tự tin, nâng cao kỹ năng giao tiếp để từ đó làm hành trang bước vào đời.

3. Những yếu tố tác động từ việc làm thêm đến kết quả học tập đối với sinh viên tại trường Đại học TDTT Đà Nẵng

Tiếp theo bài viết xác định những yếu tố tác động từ việc làm thêm đến kết quả học tập của sinh viên làm thêm. Kết quả được trình bày tại Bảng 3.

Bảng 3. Yếu tố tác động từ việc làm thêm đến kết quả học tập của sinh viên làm thêm (n = 60)

Tác động đến việc học khi sinh viên làm thêm	Số lượng	Tỷ lệ (%)
1. Không đảm bảo lịch học	5	8,3%
2. Giảm thời gian lên lớp	3	5%
3. Giảm thời gian tự học	15	25%
4. Không có thời gian học bài	7	11,7%
5. Phân tâm trong việc học	6	10%
6. Ảnh hưởng đến sức khỏe	13	21,6%
7. Cân đối được việc học và việc làm	10	16,7%
8. Ảnh hưởng khác	1	1,7%

Kết quả khảo sát sinh viên làm thêm cho thấy có nhiều tác động đến kết quả học tập của sinh viên, những tác động đó tập trung vào

những yếu tố như giảm thời gian tự học (25%), và ảnh hưởng đến sức khỏe (21,6%), không có thời gian học bài (11,7%), phân tâm trong việc học (10%), không đảm bảo được lịch học

(8,3%) từ đó làm cho kết quả học tập bị giảm sút kể từ khi sinh viên bắt đầu đi làm thêm. Tuy nhiên, những tác động cụ thể nhiều hay ít của việc đi làm thêm đến kết quả học tập còn tùy thuộc vào nhiều yếu tố, đó là số giờ làm việc vào mỗi ngày hoặc mỗi tuần, tùy thuộc vào loại công việc và tính chất công việc, tùy thuộc vào thời gian và sự phù hợp với chuyên môn của sinh viên.

4. Sự khác nhau về kết quả học tập giữa sinh viên trước đi làm thêm và sau khi đi làm thêm

Để xem xét việc đi làm thêm có ảnh hưởng như thế nào đến kết quả học tập của sinh viên trường Đại học TDTT Đà Nẵng, trước tiên chúng tôi đã tiến hành kiểm định về sự khác biệt giữa điểm trung bình của sinh viên trước khi đi làm thêm và sau khi đi làm thêm. Kết quả trình bày ở Bảng 4.

Bảng 4. Điểm trung bình học kì của sinh viên trước khi đi làm thêm và sau khi đi làm thêm (n=30)

Phân loại sinh viên	Điểm trung bình học kì
Sinh viên trước đi làm thêm	8,06
Sinh viên sau đi làm thêm	7,19

Qua Bảng 4 cho thấy điểm trung bình học kì của những sinh viên trước khi đi làm thêm là 8,06 trong khi đó điểm trung bình học kì của những sinh viên sau khi đi làm thêm làm thêm là 7,19.

Điều này chứng tỏ điểm trung bình của sinh viên sau đi làm thêm có xu hướng thấp hơn sinh viên trước đi làm thêm.

5. Ảnh hưởng của số giờ làm thêm đến kết quả học tập

Theo kết quả khảo sát thực tế thì ta thấy sinh viên nếu đi làm thêm nhiều giờ trong ngày thì càng có nhiều sinh viên bị tác động bởi thời gian dành cho việc học, tức là quỹ thời gian dành cho lên lớp, tự học và thời gian để học bài càng giảm đi, điều này có tác động đến kết quả học tập. Ngoài giờ lên lớp thì sinh viên cần phải

có thời gian để tự học, theo quy chế học vụ theo chương trình tín chỉ của Trường Đại học TDTT Đà Nẵng thì 1 giờ ở lớp tương đương với 2 giờ tự học. Vì thế việc đi làm thêm càng nhiều giờ thì càng bị yếu tố thời gian tác động tiêu cực đến kết quả học tập, đó cũng là lý do cho thấy khi khảo sát nhóm sinh viên đi làm thêm, phân loại về thời gian làm thêm thì kết quả cho thấy càng tăng số giờ làm thêm lên thì càng có nhiều trường hợp sinh viên bị giảm thời gian học trên lớp, giảm thời gian tự học và giảm cả thời gian học bài. Kết quả được trình bày ở Bảng 5.

Kết quả của Bảng 5 cũng cho thấy càng đi làm thêm nhiều giờ thì càng có nhiều sinh viên không đảm bảo được lịch học, mức độ này tăng dần từ 2 giờ trở lên khi sinh viên đi làm thêm mỗi ngày.

Bảng 5. Bảng phân tích số giờ làm thêm/ngày và những tác động đến kết quả học tập của sinh viên đi làm thêm

Những tác động của việc làm thêm đến kết quả học tập	Số giờ làm thêm/ngày			
	< 2 giờ	2 - 4 giờ	4-8 giờ	>8 giờ
1. Không đảm bảo lịch học	8,2	15,9	13,1	35,7
2. Giảm thời gian lên lớp	4,9	7,2	11,5	28,6
3. Giảm thời gian tự học	32,8	43,5	55,7	57,1
4. Không có thời gian học bài	9,8	20,3	24,6	28,6
5. Phân tâm trong việc học	16,4	17,4	22,1	35,7
6. Ảnh hưởng đến sức khỏe	31,1	37,7	45,9	57,1
7. Cân đối được việc học và làm	50,8	26,1	27,0	14,3
8. Ảnh hưởng khác	0	0	0,8	0

6. Tác động của loại công việc làm thêm đến kết quả học tập

Kết quả khảo sát sinh viên làm thêm cho thấy có nhiều tác động đến kết quả học tập của sinh viên, những tác động đó tập trung vào những yếu tố như giảm thời gian tự học, và ảnh hưởng đến sức khỏe, từ đó làm cho kết quả học tập bị giảm sút kể từ khi sinh viên bắt đầu đi làm thêm. Tuy nhiên, những tác động cụ thể nhiều

hay ít của việc đi làm thêm đến kết quả học tập còn tùy thuộc vào nhiều yếu tố, đó là số giờ làm việc vào mỗi ngày hoặc mỗi tuần, tùy thuộc vào loại công việc và tính chất công việc, tùy thuộc vào thời gian và sự phù hợp với chuyên môn của sinh viên. Sau đây là những tác động cụ thể từ việc làm thêm đến kết quả học tập của sinh viên làm thêm trường Đại học TDTT Đà Nẵng từ kết quả khảo sát trong năm 2019.

Bảng 6. Bảng yếu tố tác động đến kết quả học tập và loại công việc

Yếu tố tác động đến kết quả học tập	Sự phù hợp chuyên ngành	
	Không phù hợp	Phù hợp
1. Không đảm bảo lịch học	16,6	7,1
2. Giảm thời gian lên lớp	8,0	14,3
3. Giảm thời gian tự học	51,3	37,1
4. Kết quả học tập giảm sút	20,3	12,9
5. Không có thời gian học bài	26,2	7,1
6. Phân tâm trong việc học	21,9	15,7
7. Ảnh hưởng đến sức khỏe	47,6	25,7
8. Cân đối được học và làm	28,9	38,6
9. Ảnh hưởng khác	0	0

Như vậy, từ kết quả nghiên cứu trên ta có thể kết luận: Thực sự việc đi làm thêm có tác động đến kết quả học tập của sinh viên tại trường Đại học TDTT Đà Nẵng.

7. Sự phù hợp của việc làm thêm của sinh viên đối với chuyên ngành

Khi sinh viên làm một công việc không phù hợp với chuyên ngành thì hơn một nửa trong số họ bị giảm thời gian tự học và gần một nửa trong số họ bị ảnh hưởng đến sức khỏe, có nhiều sinh viên xếp loại trung bình và trung bình yếu. Đối với sinh viên làm việc đúng

chuyên ngành thì hơn 1/3 trong số họ bị giảm thời gian tự học nên có thể tỷ lệ sinh viên xếp loại giỏi không nhiều nhưng bù lại cũng hơn 1/3 trong số họ cân đối được việc học và việc làm nên kết quả là hơn 14% đạt loại xuất sắc và không có sinh viên trung bình yếu và kém. Nhìn chung, sự phù hợp với chuyên ngành cũng có ảnh hưởng đến kết quả học tập của sinh viên làm thêm, sinh viên làm việc đúng chuyên môn thì đỡ vất vả và kết quả học tập có chiều hướng tốt hơn là làm công việc khác với chuyên ngành.

Bảng 7. Bảng yếu tố tác động đến kết quả học tập và sự phù hợp với chuyên ngành

	NV bán hàng	Tiếp thị	Phát tờ rơi	Tổ chức sự kiện	Vệ sĩ	Phục vụ	Bán hàng đa cấp	Công việc khác
1. Không đảm bảo lịch học	14,5	5,0	14,7	16,7	11,0	16,2	25,0	11,5
2. Giảm thời gian lên lớp	14,5	5,0	14,7	16,7	15,9	12,6	12,5	5,8
3. Giảm thời gian tự học	50,7	40,0	50,0	41,7	53,7	55,9	56,2	34,6
4. Kết quả học tập giảm sút	20,3	15,0	17,6	16,7	19,5	23,4	25,0	13,5
5. Không có thời gian học bài	21,7	25,0	23,5	16,7	24,4	26,1	25,0	19,2
6. Phân tâm trong việc học	24,6	30,0	23,5	29,2	22,0	27,9	18,8	17,3
7. Ảnh hưởng đến sức khỏe	40,6	45,0	42,6	41,7	34,1	46,8	50,0	44,2
8. Cân đối được việc học và làm	33,3	45,0	39,7	37,5	42,7	27,0	31,2	23,1
9. Ảnh hưởng khác	0	0	0	0	1,2	0,9	0	0

KẾT LUẬN

Qua kết quả đánh giá thực trạng và yếu tố những yếu tố tác động đến việc làm thêm đối với sinh viên tại Trường Đại học TDTT Đà Nẵng cho thấy:

Vấn đề làm thêm của sinh viên chủ yếu xuất phát từ việc thỏa mãn nhu cầu của cá nhân sinh viên.

Sinh viên dành thời gian cho việc làm thêm từ 02 giờ/ ngày trở lên dẫn đến giảm thời gian học, tự học và sức khỏe bị ảnh hưởng. Từ đó ảnh hưởng kết quả học tập của sinh viên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Nguyễn Phạm Tuyết Anh và cộng sự (2012), “Tác động của việc đi làm thêm đến kết quả học tập của sinh viên trường Đại học Cần Thơ.
- [2]. Huỳnh Kim Anh, “Sinh viên đi làm: thêm lợi hay hại?”. <https://www.kgttec.edu.vn/sinh-vien-can-biet-tu-van-sinh-vien/1080-sinh-vien-di-lam-them-loi-hay-hai.html>.
- [3]. Sinh viên làm thêm và những mặt trái, <http://anninhthudo.vn/chinh-tri-xa-hoi/sinh-vien-lam-them-va-nhung-mat-trai/520604.antd>.
- [4]. Tuệ Liên, “Sinh viên làm thêm lợi bất cập hại” <https://baomoi.com/sinh-vien-lam-them-loi-bat-cap-hai/c/18149030.epi>.
- [5]. 1001 vấn đề khi sinh viên đi làm thêm- <http://kenh14.vn/hoc-duong/1001-van-de-khi-sinh-vien-di-lam-them-20120922033548429.chn>.

Bài nộp ngày 08/12/2020, phản biện ngày 03/3/2021, duyệt in ngày 06/3/2021